

**Doopsgezind
Rotterdam**

De Werf

jaargang 60 | nummer 6

november 2022

De Doopsgezinde Gemeente Rotterdam is een ontmoetingsplek voor mensen die in vrijheid met elkaar in gesprek gaan over hun leven en geloof. We laten ons hierbij op een eigentijdse manier inspireren door bijbelse en andere verhalen, poëzie, kunst en muziek.

De Doopsgezinde Gemeente Rotterdam is een regiogemeente en bedient het gebied Voorne-Putten, de Hoekse Waard, de Krimpenerwaard en Rotterdam. De Vermaning van Doopsgezind Rotterdam staat in het centrum van de stad, vlakbij het Hofplein, aan het eind van het Haagse Veer.

Over de diensten aanvang 10:15 uur

De aanvangstijd wijzigt na 1 januari 2023 in 10:30, omdat de klokken van onze burenen (de Laurenskerk) van 10:15 tot 10:30 luiden, net tijdens de intro van onze dienst.

datum	voorganger
20 nov. 2022	Henriette van Dunné (Enigheidsviering, Avondmaal)
27 nov. 2022	Han Cuperus (1 ^e Advent)
4 dec. 2022	geen dienst
11 dec. 2022	Henriette van Dunné (3 ^e Advent)
18 dec. 2022	Margreet Eberwijn en Henriette van Dunné (4e Advent)
25 dec. 2022	Henriette van Dunné (Eerste Kerstdag) voorafgegaan door een gemeenschappelijke maaltijd in De Heuvel
1 jan. 2023	geen dienst
8 jan. 2023	Henriette van Dunné
15 jan. 2023	Henriette van Dunné
22 jan. 2023	Ringdag in Dordrecht (zie elders in deze Werf)
29 jan 2023	Henriette van Dunné
5 feb. 2023	geen dienst
12 feb. 2023	Henriette van Dunné
19 feb. 2023	Hans Fronczek
26 feb. 2023	Henriette van Dunné (1 ^e zondag in de Veertigdagentijd)

Wij houden onze diensten in de kapel in gebouw De Heuvel, Grotekerkplein 5, schuin tegenover de Laurenskerk. De ingang is aan het Oppert.

Zie verder ook: www.dgrotterdam.doopsgezind.nl

Of binnenkort: www.rotterdam.doopsgezinden.nl

Deze Werf

Lieve zusters en broeders,

We beginnen met een droeve mededeling. Op 31 oktober 2022 is broeder Erik van der Molen plotseling overleden. Hij werd 83 jaar.

De crematie was op dinsdag 8 november.

Voor u ligt alweer het laatste nummer van De Werf van het jaar 2022. Hoewel we tijdens het redigeren nog in de herfst zitten (soms zelfs in de nazomer), nadert de Advent (van zondag 27 november tot zaterdag 24 december 2022). Dit nummer loopt zelfs door tot in de tweede maand van 2023. De Veertigdagentijd (van woensdag 22 februari tot en met 6 april 2023) is dan al begonnen.

We beginnen in dit nummer met de Adventsoverweging van Henriette, gevolgd door de herinneringen van Margreet Eberwijn aan onze Vermaning aan de Noordmolenwerf, die ze daar tijdens de drukbezochte laatste dienst daar op 28 augustus j.l. voordroeg. Daarna volgen nog enkele artikelen over het gebouw en over het wandkleed waar we zo trots op zijn. We hebben inmiddels contacten op het eiland Texel en misschien wordt ons zeil wel met de winden Gods verscheept naar dat eiland.

De Kerkenraad meldt de stand van zaken over “missie, visie en strategie en de kerkenraad (ad interim?)”. Vaste rubrieken over en van onze gemeente zijn verder de Abcoude overpeinzingen van Henriette en de column van onze oud-zeeman Cees. We voegen er deze keer o.a. een artikel over de Kring Nieuwerkerk aan den IJssel aan toe en over de komende nieuwe website van onze gemeente, onze externe webbeheerder en de nieuwe samenstelling van de Werkgroep Communicatie, beide van de hand van Bob.

We kijken verder terug op de Vredesmaaltijd en op het Gemeenteweekend met onze Haagse en Dordtse zusters en broeders en blikken vooruit naar de Ringdag in Dordrecht in januari volgend jaar.

Tenslotte memoreren we het afscheid van Wilma Kievit en geven we een paar procedures en mededelingen weer.

De Werkgroep Communicatie wenst u veel leesplezier!

Advent, in aanloop naar Kerstmis

In het oude dienstboek dat de nieuwe dominees kregen aan het begin van hun werk in de Broederschap, dat was nog voor mijn tijd, staat een Adventsverkonding. Een tekst die op de vier Adventszondagen gelezen werd in de dienst. Toen ik in 1991 in Nieuwe Niedorp begon, heb ik van Ds. Henk Wethmar zijn dienstboek gekregen. Hoewel het qua taal misschien verouderd is, staan er nog steeds mooie teksten in.

‘Nog steeds lijkt deze wereld in duisternis gehuld. Nog steeds neemt haat de plaats van liefde in, en hoogmoed de plaats van dienstbaar zijn aan elkaar. Wie zichzelf en zijn naaste niet lief kan hebben, blijft in een duisternis leven, waar geen einde aan lijkt te komen. Maar God is licht, en er is geheel geen duisternis bij Hem. God is liefde. En hierin is de liefde van God in ons geopenbaard, dat God Zijn eniggeboren Zoon in de wereld heeft gezonden, opdat wij zullen leven door Hem. Hij sprak: “Ik ben tot een licht in de wereld gekomen, opdat een ieder, die in Mij gelooft, niet in de duisternis blijft, maar het licht des levens heeft.” De mensen hebben vaak de duisternis liever gehad dan het licht, aan hun daden te meten. Maar het licht schijnt in de duisternis, en de duisternis heeft het niet overmocht, en God blijft ons roepen tot Zijn wonderbaar licht.’

*Als alles duister is,
ontsteek dan een lichtend vuur dat nooit meer dooft,
vuur dat nooit meer dooft.*

Henriette van Dunné

Herinneringen aan het gebouw, zondag 28 augustus 2022

Aan mij is gevraagd op deze gedenkwaardige en moeilijke dag waarop de doopsgezinde gemeente Rotterdam definitief afscheid neemt van haar plek van samenkomst herinneringen op te halen aan het gebouw.

Begin jaren '50 ben hier als kleine puk met mijn broer en later met mijn zusje op de Westhill – de naam van een toenmalige bekende zondag-schoolmethode – terecht gekomen. Ik heette toen Greetje Verveld. En met mij bevolkten vele andere kinderen op zondagmorgen de ruimtes in het bijgebouw.

Toen ik erover nadacht wat mijn herinneringen zijn aan dit kerkgebouw, kwam ik tot de ontdekking dat het vooral ging om herinneringen aan mensen die indruk op mij hebben gemaakt: om hun uiterlijk, hun uitstraling, wat ze deden, wat ze zeiden. Herinneringen: geen feiten en ongetwijfeld inwisselbaar voor de herinneringen van Eva Obbes, Christien Rueb en anderen die hier van kinds af aan rond benen.

Het eerste wat mij te binnen schoot, was de wel hele lange wandeling voor mijn kleine beentjes van ons huis in de Nobelstraat in Blijdorp naar de kerk. Met, behalve het geld voor de collecte, het dubbeltje voor de arme kinderen en de stuiver voor ons uitje naar Soestduinen, ook geld voor de tram terug, maar als we dat niet deden konden we 's zomers op de hoek van de Bergweg een ijsje kopen!

Hier in deze ruimte kwamen wij als kinderen zelden, maar daar stond wel de kosteres mevr. Vicari, keurig in een zwart mantelpak liederenbundels uit te delen. Nog meer maakte haar man, eveneens in een zwart pak, grote indruk. Hij had een veel donkerder huidskleur, donkerbruine ogen, een scherpe neus en pikzwart haar ik keek als kind mijn ogen uit! Ook waren hier twee – in mijn beleving – hele oude mannen die voor mij als kind als twee druppels op elkaar leken dominee van der Zijpp en de organist de hr. Sodderland ...

*De kerk van de Doopsgezinde
Gemeente aan de Noordmo-
lenwerf bij de Galerij, sept.
1954
(Beeldbank Stadsarchief Rot-
terdam)*

De meeste herinneringen als kind heb ik aan het bijgebouw. De lange gang met de ruimtes erachter - pas in 1977 uitgebroken tot één grote ontmoetingsruimte - waar een mevrouw in een donkerblauw fluwelen japon ons begeleidde bij het zingen van het liedje "Voor lucht zo blauw en zon zo blij, heb dank o hemelvader ". De meeste herinneringen heb ik aan de Opperzaal waar juffen en meesters in kleine kringetjes ons verhalen vertelden ...verhalen over Albert Schweitzer, de witte man die de zwarte ging redden, de suprematie en edelmoedigheid van het witte ras ons met de paplepel ingegoten het onderbreken van het verhaal omdat de trein over het viaduct -pal naast de kerk -heen denderde.... het verhaal als een geloofsgeheim klein opgevouwen in de handen van juffrouw Hannie die zo apart rook. De meneer in dat groene soldatenpak. Mijn handje in de zijne met die halve vinger als we tot slot in de kring "Kinderen van één Vader" zongen. De meeste indruk maakte toch wel op mij juffrouw Buys die met ons kerstliedjes instudeerde. Ook één – die heel moeilijk was. En ze zong het voor: Ge-e- ze- gend zij of Gij... ja daar gebeurde de overdracht van het geloofsmysterie ... in haar overgave! En dan met kerst, in lange rijen door de gang waar we doodstil – door de kerkenraadskamer moesten met die mannen in die vreemde zwarte pakken om naar de kerk te gaan met de grote kerstboom met echte kaarsen. En dan in het donker naar huis met in je ene hand je mandarijntje met een kaarsje geklemd en in de andere een boekje van W.G. van der Hulst.....

Nog twee herinneringen met de nodige schaamte, maar dan als zondagschool juf: het kleine keukentje beneden was toen nog een diepe kast. Daar lagen de zangbundels, de kleurtjes, de scharen en stonden de lijm-

potjes. Die deur op zondagmorgen met een flinke zwaai opendoen en daar een dominee te vinden in een zwarte toga, wachtend totdat hij zou worden opgehaald, wat overigens niet gebeurde, die uiteindelijk tegen half 11 zelf maar uit de kast is gestapt Nog een ander moment met de nodige schaamte: wij studeerden met de kinderen een groot paasspel in: kinderen die zwaaiden met palmtakken, kinderen met zwarte hoofdoekjes om tot slot Pasen te vieren. Marijke Kalis was de hoofdengel. We schreden als engelen al zingend naar het podium, waar wij ook nog op krukjes moesten klimmen. Uiteraard de hoofdengel een stapje hoger waar Marijke op stond???? In de zenuwen vergiste zij zich in haar tekst, waardoor de mijne in het gedrang kwam en ik haar een flinke stomp verkocht zo is de Heer verrezen!

Mej. ds. C.E. Offerhaus, per 17 oktober 1965 tot dominee benoemd voor de Doopsgezinde Gemeente. Ze is als predikant begonnen in Haren/Roden, stond daarna in Franeker/Witmarsum, Rotterdam/Gouda en Haarlem. Met emeritaat in 1986 en overleden in 2005 (Beeldbank Stadsarchief Rotterdam)

Tot slot wil ik u nog iets vertellen over het wandkleed, het grote zeil waar we ook afscheid van moeten nemen. Niet iedereen was gecharmeerd van de prachtige betonnen wanden, de strakheid, de eenvoud.

“Kan er niets gezelligs aan de muur in plaats van dat moderne kunstwerk” sprak onze toenmalige predikant Wim Kuipers. Zogezegd, zo gedaan – nee wij zijn geen dominees kerk –. Er werd bij mij thuis wekenlang – misschien wel maanden – onder leiding van naaldkunstenares Ria van Munster met de vlijtige en kunstzinnige handen van Anneke Bakker, Ineke Joustra en Eva Obbes koortsachtig gewerkt aan het wandkleed dat als een echt zeil gehesen werd op ons 450-jarig bestaan als gemeente in Rotterdam. Als u het van dichtbij zou bekijken, vindt u stroken van de helderblauwe trouwjurk van Ineke, een positiejurk (zo heette dat toen)

van mij zelf, stroken gordijnen uit de kamer van mijn dochters en ook restjes van de dobbystof -groen met witte spikkeltjes- die eens voor de ramen in de Opperzaal hingen. De blauwe niet meer gebruikte bungalowtent van onze predikant als versteviging aan de achterkant tot slot heeft Ger Bakker het als een echt zeil aan een mast van bamboe opgetuigd!

Deze ruimte gaan we vandaag achter ons laten. Een ruimte waar naast de wekelijkse kerkdiensten zoveel anders plaats vond: voorstellingen, dansworkshops, koor- en orkestrepitities rommelmarkten.... hier kon zo veel ik zie in mijn herinnering nog Tamar toen een puk van drie van haar stoel afglijden om te gaan dansen toen Martine op het orgel ging spelen. Niet alleen de kerk, maar voor mij ademt ook de gemeente ruimte.

Deze ruimte in de vorm van een bedoeïenentent met opgetrokken zijwanden ...de tent als symbool van voorlopigheid symbool voor Gods volk onderweg ... plaats van inkeer maar eveneens het vizier gericht op de wereld buiten. Aan beide zijden 5 punten, voor mij symboliseren zij de 10 wegwijzers naar het beloofde land. We zijn een klein volkje geworden, maar desalniettemin: onderweg

Margreet Eberwijn

Geschiedenis: de architectuur van “onze” kerk aan de Noordmolenwerf

Onder de titel “Ontwerp, bouw en kritische ontvangst van de Doopsgezinde kerk van Rotterdam. Leven en werk van architect G.T.J. Kuiper” schreef Paul Groenendijk in januari 2020 in opdracht van de Stichting Droom en Daad een uitgebreid artikel. Groenendijk is een Rotterdamse publicist, onderzoeker en architect.

Zie: <https://www.paulgroenendijk.nl/>

Ik kwam dit geïllustreerde geschrift van 28 pagina's tegen in het Digitaal archief van DGR. Het gaat voornamelijk over de architectuurhistorie van het gebouw en begint met het volgende citaat:

“Welk een voorrecht nu wij weer een eigen kerk hebben. Jaren is aan de voorbereiding gewerkt. Telkens moesten, door de gewijzigde situatie der stad de plannen veranderd worden. Eindelijk kon op 27 October 1950 de toenmalige voorzitter van de Kerkeraad, br H.G.J. de Monchy de eerste betonpaal in de grond slaan. Gestaag vorderde het werk. Op de Opbouw dag van 1951, de 18de Mei, werd in tegenwoordigheid van vele autoriteiten de eerste steen gelegd door br C.S. Altmann en zr M.P. van Tigchelhoven-Spijker. Het betonskelet was toen al klaar; eindelijk op 21 December 1951 kon de kerk, een fraaie schepping van ons gemeentelid, de architect G.T.J. Kuiper, in gebruik worden genomen. Een feestelijke dag voor de gemeente, waarvoor grote belangstelling bestond, zowel wat betreft de drie kerkdiensten, die dag gehouden, als het op de avond der Inwijding en de daarop volgende avonden gespeelde spel "Een Nieuw Verbond", geschreven door Da Voorhoeve”.

Het leek me mooi om het geschrift op dit moment weer onder de aandacht te brengen. Desgevraagd zei Roswitha Abraham van Droom en Daad geen bezwaar te hebben als het onder de belangstellenden in onze gemeente wordt verspreid.

Wie het wil ontvangen: stuur een mailtje naar officemanager@dgrotterdam.doopsgezind.nl

Loek Nijholt

Het Zeil (1): Het zeil is gestreken

Na het leeghalen van het archief en de kasten, het verwijderen van schilderijen tot slot nog het neerhalen van het door gemeenteleden gemaakte zeil. Een laatste blik op de zon in de golven, de gaffel en de mast.

Ik voel de winden Gods.....maar beleef het nu anders.

P. Lakerveld, een gemeentelid uit een bevriende gemeente bracht dit mooi onder woorden.

Hij schreef: *Een kerkgebouw is een verzamelplaats van herinneringen. Er wordt getrouwd en gerouwd, gedoopt en gepreekt. Zo maar een dak boven wat hoofden, deur die naar stilte openstaat.*

Om zijn stukje te beëindigen met: *De kerk is verkocht aan de stichting Droom en Daad, die eerst verbouwt voor ze haar activiteiten ontplooit. In de mooie laatste dienst in het gebouw was goed duidelijk dat de kerkelijke gemeente gewoon doorgaat, alleen op een andere plaats. De doopsgezinde geest werkt door tussen Droom en Daad.*

Wat blijft zijn mooie herinneringen. U kunt ze lezen in de laatste Werf of op de site van onze gemeente waar Gerben Joustra vertelt hoe zijn ouders in 1951 in Rotterdam kwamen wonen en hij dus vanaf zijn 1^e jaar mee doet in de geschiedenis van het gebouw. Hoe hij als kind tijdens de preek de vierkanten in het plafond, alle ramen en vooral ook de orgelpijpen telde. Met alle bijgevoegde foto's een fijne herinnering en het nalezen waard.

In de laatste dienst en nu dus ook in deze Werf het verhaal van Margreet Eberwijn. Ook Margreet heeft als kleine Greetje Verveld een lange geschiedenis met de Vermaning aan de Noordmolenwerf. Haar “loopbaan” gaat zelfs van zondagschoolkind tot predikant van onze gemeente.

Margreet kon als een van de maaksters van “het zeil” vertellen dat in de golven en de zon stofjes van dierbare kledingstukken van de maaksters waren verwerkt. Een graag gezongen lied in stof verbeeld.

Hierboven het zeil nog op de vertrouwde plaats.

Een paar reepjes stof zijn beschadigd bij het neerhalen en schoonmaken maar verder is het nog in goede staat.

De mast is wel 6 meter, het zeil 4 x 2,5.

Mocht een andere gemeente belangstelling hebben dan horen wij dat graag. Wij hebben er helaas geen ruimte meer voor.

Een gebouw, verzamelplaats van herinneringen, ook als het zeil gestreken is, blijft bestaan.

En met vernieuwde levensmoed, neem ik een vast besluit.

Ik voel de winden Gods vandaag, zeil deze haven uit.

Truida Lokhorst

Het Zeil (2): Het zeil wil weer worden gehesen

In 1985 maakten we met een flink aantal gemeenteleden een kleurig wandkleed voor onze Rotterdamse vermaning. Aanleiding was een jubileumfeest van de doopsgezinde gemeente Rotterdam. Kunstenaar Ria van Munster tekende het ontwerp (een zon in een bonte golf) en vele dames leverden stofjes en naaiden wekenlang aan het zeil. Met een echte mast, gaffel en giek werd het feestelijk gehesen en heeft het tot voor kort onze kerkzaal opgevrolijkt. Ondertussen herkenden velen hun stofjes (jurken, gordijnen enz.) of zongen toepasselijk het lied: “ik voel de winden Gods vandaag”. Helaas, omdat de kerk is verkocht en wordt verbouwd, moest het onlangs worden gestreken en ligt het nu in een donker hoekje.....

Als gemeente hebben we een kleinere vervangende kerkruijnte gevonden, waar dit zeil niet in past.

We zoeken dus een nieuwe “bestemming”: welke gemeente heeft ruimte en vindt het mooi om op te hangen? De afmetingen zijn 2,5 x 4 m en het geheel is nog in zeer goede staat: frisse kleuren, geen beschadigingen. Alleen de mast (5 á 6 m) is gebroken bij het weghalen, die moet worden vervangen. Gaffel en giek (van bamboe) zijn nog intact.

Welke gemeente heeft belangstelling en plaats, en zou het zeil weer willen hijsen?

Neem dan contact op met: officemanager@dgotterdam.doopsgezind.nl

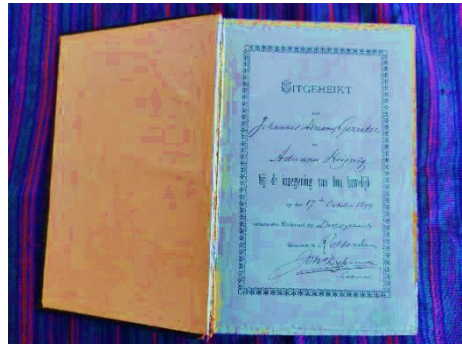
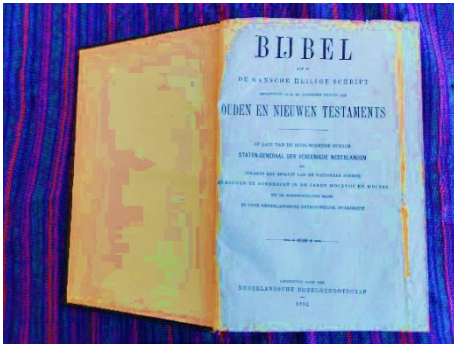
Ineke Joustra

Geschiedenis: Een huwelijksbijbel

Bij het opruimen van de kasten aan de Noordmolenwerf vonden we een Statenbijbel uit 1891. Hij is blijkens een ingeplakt certificaat uitgereikt

aan Johannes Adrianus Gerritse en Adriana Heijng bij de inzegening van hun huwelijk op “den 17den October 1894 namens den Kerkenraad der Doopsgezinde Gemeente te Rotterdam. Johs. Dyserinck, Leeraar”. De huwelijksbijbel ziet er flink gelezen uit, de rug is versleten en er zijn katernen losgescheurd uit de band.

Hun burgerlijk huwelijk was op dezelfde dag.

Wie waren deze Johannes en Adriana?

Johannes overleed hoogbejaard op 18 oktober 1957 op de leeftijd van 92 jaar. Hij is geboren op 26 juli 1865 in Rotterdam en Adriana op 9 juli 1865 eveneens in Rotterdam. In zijn werkzame leven was hij o.a. handelsreiziger. Johannes woonde na zijn huwelijk aan de Nadorststraat 127. Hij was een zoon van Johannes Adrianus Gerritse en Alida Hambeek.

*De Nadorststraat in 1939
(Facebookpagina Oud Rotterdam)*

De Nadorststraat is een straat geweest die liep van de oude Binnenweg naar de Kruiskade en die zijn naam dankt aan de Herberg 'de Nadorst'.

Die stond ooit aan de Coolscheweg, de vroegere naam voor de Oude Binnenweg. Het bombardement vaagde de straat in 1940 weg.

Johannes staat eerst bekend als goudsmid, woonde in 1892 een paar maanden in Utrecht in de Frederikastaat 11 en komt terug in Rotterdam als schrijver. Daarna wordt hij vermeld als handelsreiziger en nog later als weger.

Aanvankelijk was hij naar het schijnt Nederlands Hervormd, maar zeker is dat niet. Zijn vrouw ook en zij is dat mogelijk gebleven. De kinderen waren echter allen doopsgezind.

Zijn geliefde Adriana was hem in de dood voorgegaan op 4 juni 1944. Zij was een dochter van Bastiaan Heijnig en Henriëttha Margaretha Trijchel en 78 jaar oud toen zij stierf.

Hoewel Johannes' sterfjaar 1957 inmiddels 65 jaar achter ons ligt, zijn er misschien nog enkele oudere gemeenteleden die hem gekend hebben.

Johannes en Adriana kregen tussen 1894 en 1907 zeven kinderen, die allen werden geboren in Rotterdam. Een gezinskaart in het Stadsarchief vermeldt ze allemaal. Die geeft overigens nog meer bijzonderheden dan we hier noemen.

1. Alida, geboren op 14 dec. 1894.
2. Bastiaan, geboren 23 jan 1896.
3. Johannes Adrianus, geboren 17 dec 1897.
4. Henriëttha Margaretha, geboren 15 dec 1899.
5. Adrianus Johannes, geboren 24 mei 1902.
6. Johanna Adriana, geboren 24 dec 1904.
7. Hendrik, geboren 27 juni 1907.

Dr. JOHANNES DYSERINCK.

Geboren 12 Maart 1835. — Overleden 25 September 1912.

Wie was dominee Dyserinck?

Over dominee Johannes Dyserinck (Haarlem 1835-Baarn 1912) valt veel te vertellen. Naast letterkundige was hij sinds 1861 doopsgezind predikant en de eerste archivaris van Vlissingen. Hij was afkomstig uit een oude Vlaamse koopmansfamilie die in de 17e eeuw om godsdienstige redenen naar Zeeland trok en zich later definitief als doopsgezind in Haarlem vestigde. Johannes wilde als zoon van een architect eigenlijk

schilder worden, maar werd op aandringen van zijn vader predikant, dat gaf meer bestaanszekerheid. Hij studeerde van 1855-1861 theologie in Amsterdam en Leiden, waarna hij als doopsgezind predikant achtereenvolgens stond in Den Helder (1861-1879), Vlissingen (1879-1884) en Rotterdam (1884-1901).

Naast godsdienstige opstellen en Bijbelvertalingen schreef hij vooral kunstkritieken en studies over bekende Nederlanders, met name letterkundigen en schilders. Door grondige studie en oplettendheid wist hij vaak onbekende gegevens op te sporen, waarmee hij nieuwe visies op bestaande denkbepelden propageerde. Zo betoogde hij o.a. dat van de 'Nachtwacht' van Rembrandt van Rijn en de 'Schuttersmaaltijd' van Van der Helst stukken van de oorspronkelijke doeken zouden zijn afgesneden, wat een felle discussie tussen kunstcritici uitlokte. Dyserinck kreeg gelijk: Rembrandts beroemde werk is destijds inderdaad 'pas' gesneden voor de wand waartegen men het plaatsen wilde.

Zijn grootste bekendheid kreeg hij door zijn studies over letterkundigen zoals Vondel, Nicolaas Beets, Bellamy, Fr. Haverschmidt (Piet Paaltjes), Betje Wolff, Aagje Deken en 'Truitje' Bosboom-Toussaint.

Uit waardering voor zijn werk werd hij geridderd in de Orde van de Nederlandse Leeuw, benoemd tot doctor honoris causa in de theologie en tot lid van verschillende wetenschappelijke genootschappen, zoals de Maatschappij van Nederlandsche Letterkunde in Leiden, het Provinciaal Utrechts Genootschap, Utrechts Historisch Genootschap, en het Fries- en het Zeeuwsch Genootschap.

De bijbel van Johannes en Adriana heeft een plaats gekregen in ons "kantoor" aan Hang 10, als herinnering aan twee van onze broeders en zusters.

Loek Nijholt

De film

In augustus 2022 maakten Tim, Ruben en enkele anderen, medewerkers van Frontaalfilm, opnames in en rond onze "oude" kerk, als afscheidsca-

deau van de Stichting Droom en Daad aan onze Doopsgezinde gemeente. Ik vroeg Ruben op 2 november naar de vordering van het project. Hij vertelde: “We hebben nu alles gefilmd. Vandaag maak ik nog een paar buitenshots vanwege het mooie herfstlicht. De komende weken gaan we bezig met de montage en nog in de loop van dit jaar 2022 willen we film klaar hebben”.

Ruben: “Ik vond het een mooi project, waar ik persoonlijk veel van geleerd heb. Ik kende jullie kerkgebouw wel, maar dacht net als veel anderen, dat het een gemaal was. Ik vond het een mooie ervaring om kennis te maken met de Doopsgezinde gemeente, voor wie het tientallen jaren een huis was waar geloofd en geleefd werd. En ik ervaarde het als een voorrecht om een periode zo dicht op jullie gemeenschap te mogen werken. Omdat ik vaak in Amerika werk, was het daarnaast een klus mooi dicht bij huis.”

Ruben mailde me een paar stills (zeg maar foto's) uit de opnames. Ik koos er vier.

Zie: <https://frontaalfilm.nl/>

Loek Nijholt

De laatste dienst

Het afnemen van ons naambord

De processie naar De Heuvel

Het afscheid

Kerkrat en veldmuis

Buiten, naast de kerkmuur is kerkrat in gedachten verzonken.

Is hij nu kerkrat af? "Maar het gebouw staat er nog steeds..."

Toch is er iets veranderd, dat weet hij zeker.

Veldmuis, nieuwsgierig als altijd, komt een kijkje nemen.

"Wat zit jij te doen" vraagt veldmuis. "Ik denk na" zegt kerkrat maar veel

zin in een gesprek heeft hij niet. "Dat moet je niet doen" weet veldmuis

zeker, "daar krijgen je hersenen rimpels van". "Die zijn al gerimpeld"

mompelt kerkrat.

"Die van mij niet hoor", gaat veldmuis vrolijk verder. "Hoe komt dat"

moet rat nu wel vragen.

"Ik ben er zuinig op en gebruik ze haast nooit". "Dat dacht ik al" zucht

kerkrat.

Veldmuis geeft het op, tegen zoveel somberheid kan hij niet op.

"Eén vraag nog" roept rat hem na. "Als de kerk verhuisd is en hij staat er

nog denk je dat ik er dan kan blijven wonen"?

Veldmuis is al in geen velden of wegen meer te bekennen. Kerkrat denkt

en denkt en denkt.....

Ik denk...wel een jaar!

Truida Lokhorst

Gehoord, gezien, gelezen:

Geef ons een paar jaar meer....

De boeren vragen er om, politici twijfelen.

Maakt het nou echt veel uit 2030 of 2035? Als je niet beter wist zou je ze de ruimte gunnen.

We moeten tenslotte tijd hebben om ons voor te bereiden.

In de Werf van februari 1997 plaatsten we onderstaand artikel. We lezen dat we ook toen al te weinig deden om de klimaatveranderingen tegen te gaan. Want in 1992 waren daar in Rio de Janeiro al afspraken over gemaakt.

Hoe zo geef ons nog vijf jaar extra? Als we vandaag niet beginnen gebeurt het nooit.

Het spreekwoord wordt waarheid “van uitstel komt afstel” maar dan is dat af wel heel letterlijk.

Als ik het niet doe dan gebeurt het niet zingen we en zegden we in het gemeenteweekend met als thema “Een wereld van verschil”. Het gaat een heel groot verschil maken als we nog langer wachten met werken aan minder (vlees, vervuiling, (stikstof)uitstoot, winst in materiele en financiële zin), kleiner (o.a.de bio-industrie, de veestapel). Houd het klein sprak jaren geleden de club van Rome

Truida Lokhorst

Werv Febr '97

petitie

KLIMAATVERANDERING NIET WERKLOOS TOEZIEN

De landelijke werkgroep kerk en milieu is een campagne gestart in de vorm van een petitie. De ondertekenaars van deze petitie, die momenteel in alle rijke landen circuleert, roepen hun regeringen op ernst te maken met de internationale afspraken die zijn gemaakt over CO₂-uitstoot.

Deze afspraken over het terugdringen van de CO₂-uitstoot, compleet met cijfers en tijdsplanning zijn in 1992 gemaakt tijdens de UNCED-conferentie in Rio de Janeiro. Tot nu toe neemt de CO₂-uitstoot echter alleen maar toe en worden er te weinig maatregelen genomen. Zo wordt er bijvoorbeeld veel te weinig geïnvesteerd in alternatieve energie-opwekking, zoals zonne- en wind-energie en kunnen we zelf onze auto ook moeilijk laten staan.

De regeringen van de geïndustrialiseerde landen moeten weten dat er daadkrachtige maatregelen genomen moeten worden om het broeikas-effect tegen te gaan voordat het te laat is.

Onderteken daarom de petitie. In de kerk zijn eventueel ook nog extra petitie's te verkrijgen.

Klimaatveranderingen, niet werkeloos toezien!

Wij delen/ik deel de zorg over de versnelde klimaatveranderingen en steun de petitie van de Wereldraad en de oproep aan de regering.

Wij zullen onze eigen levensstijl zo milieubewust mogelijk inrichten.

Naam/organisatie

Ja, hoeveel jaar nog....?

Truida Lokhorst

Stand van zaken: missie, visie en strategie en de kerkenraad (ad interim?)

Hoe gaat dat?

Missie (wat is de grond van ons bestaan)

Of anders gezegd: "waarvoor zijn wij als DGR op aard?" Het antwoord is eerder geformuleerd als volgt: de DGR is ontstaan om, als doopsgezinn-

den, zin te geven aan ons bestaan, aan onze stad en aan de wereld om ons heen.

Visie (hoe geven wij dat vorm)

De visie geeft antwoord op de vraag: “hoe geven we zin aan ons bestaan, aan de stad en aan de wereld?” Het antwoord is als volgt geformuleerd tijdens de ledenvertoeving van 1 juli 2022: “door behoud van pastoraat en diaconie, viering en diensten, kringen en onderlinge ontmoetingen en het uitdragen van het dopers gedachtengoed”.

Strategie (wie gaan dat doen)

Dat zijn wij allemaal wanneer we in de ledenvertoeving bijeen zijn.
Dat zijn autonome werkgroepen, commissies en kringen op gebied van communicatie, huisvesting, personeel, diensten en Bijbellezing.
Dat is de kerkenraad.

Tot nu toe niets aan de hand maar

Wat als er geen kandidaten meer zijn voor de kerkenraad?

Wie kan dan functionarissen van de gemeente aanstellen en ontslaan (regl. art. 12 lid 1)?;

De gemeente in en buiten rechte vertegenwoordigen (regl. art. 19 a.)?;

Wat gebeurt er met de financiële commissie?

Met andere woorden: wat in de gemeente draagt dan nog de juridische verantwoording?

Huidige kerkenraad zonder ad interim

In de verslagen van bijeenkomsten tussen 14 mei en 21 augustus 2022 is steeds sprake van een kerkenraad ad interim. Die term is juridisch niet relevant. Het reglement kent geen kerkenraad ad interim, noch een kerkenraadslid ad interim. We hebben in het hier en nu te maken met een normale, juridisch verantwoordelijke, kerkenraad.

Als er al sprake was van ad interim, dan heeft Peter Appel in de laatste kerkenraadsvergadering aangegeven dat hij aanblijft zolang de weg naar de toekomst niet duidelijk is. Dat brengt ons bij de commissie Toekomst.

De commissie Toekomst

Pastoraat en diaconie, vieringen en diensten, kringen en onderlinge ontmoeting en het doperse gedachtengoed willen we graag behouden.

De huidige kerkenraad draagt de juridische verantwoordelijkheid voor de gemeente om de lopende zaken door te laten gaan.

De commissie Toekomst gaat mogelijke scenario's onderzoeken; een vorm van (bestuurlijke) regionale samenwerking, de afbouw van de gemeente of doorgaan in een afgeslankte versie (uit: Notulen van de Ledenvertoeving van 1 juli 2022).

De Toekomst ligt in het Heden.

Met hartelijke groet,
namens de kerkenraad,
Roelof van Pesch
secretaris

Abcoudse overpeinzingen

Voor mij staat op tafel de heerlijk geurende witte roos, uit de dienst waarin we de overledenen van het afgelopen jaar hebben herdacht. We noemden nog een keer hun naam en zetten hen in het licht door een kaars aan te steken. Dat licht, aangestoken aan de grote paaskaars, namen we in ons hart mee naar huis, om het verder de wereld in te brengen samen met verhalen over hen die we moeten missen..

Intussen is de wintertijd ingegaan, wordt het buiten sneller donker en gaan we onderweg naar Kerstmis. Voor sommige mensen zijn het lastige dagen, die donkere dagen van het jaar. We proberen als gemeente naar elkaar om te kijken, en ik probeer om namens de gemeente u zoveel mogelijk te bezoeken. Graag hoor ik wanneer u een bezoek op prijs stelt of een afspraak wil maken voor een ontmoeting in de nieuwe kamer op 't Hang. Ook kan het zijn dat u gebeld wordt door Loek, onze officemanager, om een afspraak te plannen.

Het is best wennen om te kerken in de kapel in plaats van op de Noordmolenwerf, en we beginnen er ons steeds meer op onze plek te voelen.

Gelukkig is Conny met ons meegegaan en zij zorgt voor lekkere thee en koffie na afloop van de dienst. Wat een beetje onhandig is, is het gebeuren van de klokken van de Laurenskerk aan het begin van onze dienst.

die u kunt nalezen.

Daarom hebben we met de Werkgroep diensten bedacht om vanaf 1 januari 2023 om 10.30 te beginnen. Verder kunt u op de website de data vinden van de kringen en andere activiteiten. Niet iedereen is even handig met internet en hopelijk is er dan iemand in uw omgeving die voor u wil kijken. Er staan ook preken op

Warme groet, Henriette van Dunné

De diaconie en het Ank van Eckfonds

In het vorige nummer van de Werf beloofde ik u iets meer te vertellen over het Ank van Eckfonds.

In onze gemeente was Ank, overleden in 2008, gewoon Ank en zeer betrokken op alles wat met diaconie te maken had. Officieel mocht ze zich Baronesse van Panthaleon van Eck-Kamstra noemen maar zo stelde ze zich nooit voor. Zij heeft aan de wieg gestaan van de activiteiten en zorg die ook nu nog in de Pauluskerk worden verleend. Mensen helpen met geringe financiële en maatschappelijke mogelijkheden; daar ging haar hart naar uit.

Passend bij haar nagedachtenis werd met een legaat dat zij na haar overlijden de gemeente schonk in overleg met haar zoon Carel het Ank van Eckfonds opgericht.

Omdat haar werk in de Pauluskerk de contacten met KSA (Kerkelijke Sociale Arbeid) hadden verstevigd is besloten dat besteding van gelden uit dat fonds in samenspraak zou gebeuren met genoemde instantie.

KSA kennen wij nu al jaren onder de naam Samen 010.

De actie Brood voor iedereen, de vakantie-activiteiten voor kinderen van vluchtelingen, de kerstpakketten voor het uitzetcentrum, de actie Don-

derdag Bijzonderdag van vorig jaar en de vakantiereis voor ouderen zijn voorbeelden van giften die we vanuit het fonds deden. Dankzij haar fonds is Ank ook na haar dood diaken gebleven en maakt zij het mogelijk enige verlichting te brengen waar armoede, sociale ongelijkheid en onrecht heerst.

De giften die u via collectes of kerkelijke bijdrage aan onze gemeente schenkt voor de diaconie kunnen wij zo gemakkelijker gebruiken voor acties binnen de broederschap en de bloemengroet bij lief en leed voor leden en belangstellenden in eigen kring. Uiteraard kunt u een gift voor de diaconie ook onder vermelding daarvan bestemmen voor het Ank van Eckfonds

Namens de diaconie
Truida Lokhorst

Kring Nieuwerkerk aan den IJssel

De naam van ‘onze’ kring komt uit het verleden toen we allemaal nog in de omgeving van Nieuwerkerk woonden. Alleen Freekje Wethmar en Truida Lokhorst wonen daar nu nog. Margreet Eberwijn woont nu in Moordrecht, Tjits Gelderloos in Rotterdam centrum, Eva Obbes in Capelle aan de IJssel, Gerben en Ineke Joustra in Delft, Adrie Groeneveld in Numansdorp en Marijke en ik in Oud-Beijerland. Kortom, een aardige doorsnee van het grote gebied dat onze gemeente bestrijkt.

Waar we eerst altijd 's avonds bijeenkwamen is dit nu overdag geworden en, ook omdat het heel gezellig is, hebben we een gezamenlijke broodmaaltijd. We lezen iedere keer een preek uit het boek van Alex van Ligten *“Intussen is het ook weer droog geworden”*. Zoals hij het spannend noemt: *“de hele bijbel in zestig pauzenummers”*. Alleen of met zijn 2' en bereiden we een hoofdstuk voor en leggen we onze medekringleden vragen voor die we hebben aan de hand van de tekst. Van Ligten weet iedere keer weer verrassende verbindingen te leggen en blijft boeien. We zijn al in 2013 met dit boek begonnen en het verveelt nog steeds niet.

De foto bij dit stukje is genomen bij Margreet Eberwijn thuis aan de mooie grote tafel. Het was een bijzondere bijeenkomst, voor het eerst weer bij elkaar na corona, met Gerben en Ineke maar zonder Emmy en Edward Eberwijn. We hebben hen beide herdacht door het in memoriam te lezen wat eerder in de Werf gepubliceerd heeft gestaan en door onze leden Margreet en Ineke is geschreven.

Inmiddels zijn we al weer bij elkaar geweest op 28 september bij Adrie in Numansdorp en bespraken "Spreuken – Liefste gezellin". Onze volgende bijeenkomst is bij Gerben en Ineke op 9 november in Delft en we bespreken dan: "Job – de rug van de krokodil". We gaan ontdekken hoe hij aan zo'n spannende titel komt.

Bob van de Vijver – kring "Nieuwerkerk aan de IJssel".

Onze nieuwe website in ontwikkeling

Hiernaast ziet u een schermafdruk van de nieuwe hoofdpagina van onze website. De ADS heeft enige tijd terug twee besluiten genomen en wel een nieuw beeldmerk (bij voorkeur te gebruiken door zoveel mogelijk

aangesloten gemeenten) en een nieuw, zeg maar moderner, systeem om

de websites te vullen met informatie. U heeft wellicht op onze website gelezen dat al een aantal gemeenten alsmede de websites van de ADS zelf zijn overgegaan naar het nieuwe beeldmerk en systeem. Leden van de werkgroep communicatie zijn recent een zaterdag naar Heerenveen geweest om meer te weten te komen over de technische details. Maar ook om bij de ADS te benadrukken dat wij ons eigen beeldmerk willen blijven gebruiken. U ziet hierboven wat het resultaat zo ongeveer zal worden. Het beeldmerk van onszelf en van de ADS zijn beide ontworpen door Kantoor de Loor uit Haarlem. Wij zijn enthousiast over het resultaat tot nu toe.

Wilt u ook eens een kijkje nemen op de website in ontwikkeling dan typt u het volgende adres in de adresbalk van uw browser in:

<https://rotterdam.doopsgezinden.nl>

De website is nog volop in ontwikkeling dus stoort u zich niet aan oud nieuws of verkeerde agenda-items. Heeft u suggesties stuurt u die dan aan werf@dgrotterdam.doopsgezind.nl

Daarnaast is er, in samenspraak met de “Kerkenraad”, een besluit genomen om Hans ter Haar als onze webbeheerder te benoemen. De werkgroep was van mening dat er thans onvoldoende kennis en menskracht is om onze website, zeker na de vernieuwing, goed en up-to-date in de lucht te houden. Hans ter Haar heeft veel kennis en kunde die wij als gemeente niet in huis hebben. Hans heeft meer dan 50 websites van Doopsgezinde gemeenten de afgelopen 8 jaar in de lucht gehouden. Uiteraard is het beheer niet gratis maar het resultaat wordt dan ook een site met een prima uitstraling waarvoor hij inmiddels de complimenten van de ADS heeft ontvangen.

En als laatste nieuws geven wij u door dat Loek Nijholt werkgroep-trekker gaat worden. Hij zal ook degene zijn die het toekomstige contact met Hans ter Haar onderhoudt. Intussen is Roelof van Pesch toegetreten tot de werkgroep. Een welkome aanvulling niet in het minst vanwege zijn beroepsmatige kennis van de Nederlandse taal. Freekje Wethmar is nog steeds onze ‘oudgediende’ in de werkgroep. En ondergetekende zal nog in de werkgroep blijven totdat de nieuwe website tot leven is gekomen. Daarna geef ik het stokje met gerust hart over aan Freekje, Roelof en Loek.

Bob van de Vijver – werkgroep communicatie

Column van Cees van der Jagt: 'Ik bid elke dag vijf maal tot jouw God'

Het is zomer en de beek van betrouwbare zorgmeiden valt droog. Elk jaar is het weer een verrassing wie mijn steunkousen aan trekt en de oogdruppels toedient. Dit maal is het de beurt aan Yousra, een jonge struise Zzp'ster. Haar bakermat ligt duidelijk niet in ons landje en ik vraag: 'vanwaar komt gij?'

Ze blijkt van Marokkaanse afkomst te zijn en haar familie woont in Tanger. Mijn opmerking dat ik als jonge zeeman in die destijds beruchte havenstad stoute dingen deed, breekt het ijs tussen ons.

Omdat tussen het toedienen van druppels voor het tegengaan van blindheid en mijn andere oogdruppels een tijdslot van enkele minuten zit, benutten wij die ogenblikken om nader met elkaar in contact te komen.

Yousra gaat binnenkort naar Aruba om daar iets van zorg op te zetten en ik vertel haar over mijn grote liefde voor Curaçao, het eiland dat ik vanaf mijn zeemanschap als tweede vaderland

beschouw.

Vroeger zou deze tussenzorg een hoofd groter zijn geweest dan ik. Nu torent ze hoog boven me uit.

Op een of andere manier heb ik iets met dat soort vrouwen.

Zo vlamde het tussen de kloeke directeur van een Schoonhovense bank per direct. Zij kwam onvoorbereid naar een bespreking, terwijl ik de stukken netjes op volgorde had. Tijdens een pauze bij het koffieapparaat zei ze met triomf in haar stem, 'zal ik het nummer voor u intoetsen? Dat gaat u vast niet lukken.'

Waarschijnlijk ontdekken grote vrouwen het ondeugende kind dat in mij voortleeft. En willen daarover moederen. Ook tussen Yousra en mij klikt het, nu ze na elk bezoek meer ondeugd bij mij ontdekt.

Wonderlijk eigenlijk dat onze wegen elkaar kruisen. Een oude man wiens dagen zijn geteld en een jonge vrouw met het leven nog voor zich.

Geduldig luistert de Yousra tijdens haar bezoeken naar mijn verhalen. Haar ovale gezicht bekrond met een toet haar ontspant zich tijdens mijn, met weidse armgebaren onderstreepte betoog. Soms kijkt ze ernstig. Dan weer lacht zij haar witte tanden bloot.

Op een keer zeg ik haar iets over een werkbijeenkomst met Ds Visser van de Pauluskerk, als dagvoorzitter.

Tijdens de ochtendsessie vertellen jonge dominees uit verschillende geloofsrichtingen over een item dat hen de laatste tijd bezig hield.

Na de lunch krijgen de bezoekers het woord.

Ik steek van wal met een opmerking over de verschillende geloven.

'Al die grote geloven in de wereld zoals Christendom, Islam en Hindoeïsme' zeg ik, 'behoren tot dezelfde margarine. Er zit alleen een andere wikkel om.'

Vanuit het domineeshonk klinkt groot misbaar. Dagvoorzitter Visser maant hen tot kalmte en zegt, 'heren toch, de opmerking van meneer hier klinkt misschien wat kort door de bocht. Hoewel,' zo vervolgt Visser, 'hij heeft de landen met hun geloven, als zeeman uitvoerig bezocht. Meneer weet dus waar hij het over heeft.'

'Wanneer je verhaal klopt,' zegt Yousra als zij mijn ogen nadruppelt, 'Dan bid ik elke dag vijf maal tot jouw God.'

Cees van der Jagt, 29 juli 2022

Vredesmaaltijd 2022

Een Potluck

Vrijdag 23 september hielden we in het Steiger een potluck maaltijd. Ik had nog nooit van die term gehoord, maar het betekent, dat iedereen iets te eten meeneemt en we dat eten met elkaar delen.

De maaltijd was georganiseerd in het kader van de Vredesweek en had als thema: vrede is de weg. De uitnodiging tot de maaltijd was uitgegaan van het

Laurensberaad, geïnspireerd door de Doopsgezinden, die elk jaar veel aandacht aan de Vredesweek besteden.

We waren uiteindelijk met 13 mensen, van de Doopsgezinde Gemeente en Het Steiger. Helaas geen mensen van Maaskant/Open grenzen, het Laurenspastoraat en andere parochies en gemeenten.

We begonnen met het lied van Oosterhuis: Een lied tegen de derde wereldoorlog GVL 553. Het eerste couplet luidt:

Wij die met eigen ogen de aarde zien verscheurd
Maar blind en onmeedogend ontkennen wat gebeurt:
Dat oorlog is geboden en vrede niet mag zijn,
Dat mensen mensen doden dat wij die mensen zijn.

Een lied dat naar ons idee heel goed uiting geeft aan onze gevoelens en gedachten naar aanleiding van de oorlog in Oekraïne.

Vervolgens hoorden we een lied van Ellen en Rikkert: vrede is de weg. De teneur is, dat je op de weg naar vrede van dag tot dag vrede om je heen moet zien te creëren. Zoals dat ook voor de liefde geldt.

Vervolgens hield een van de aanwezigen een inleiding over een artikel van Fulco van Hulst. Dat is een theoloog uit Doopsgezinde hoek. De oorlog in Oekraïne maakt de vraag naar de wijze waarop we vanuit christelijk oogpunt willen omgaan met geweld en oorlog plots weer uiterst actueel. De auteur onderzoekt vervolgens bijbels-theologische argumenten tegen het gebruik van geweld en constateert dat de teksten waar vaak naar worden verwezen op vooringenomen wijze worden aangewend om een pacifistische positie te verdedigen. Soms ontstaat een heel interessante kijk op bekende teksten! Zijn conclusie luidt dat geweld soms misschien wel noodzakelijk is om erger geweld te voorkomen. Er valt vindt hij, nog een wereld te winnen met strategieën van geweldloze weerbaarheid, maar de oorlog in Oekraïne wordt er niet mee gewonnen. Wanneer we gewapend ingrijpen niet willen steunen, zijn er voldoende opties om bij te dragen, bijvoorbeeld aan de opvang van vluchtelingen en slachtoffers. Het is bovendien belangrijk om ons te buigen over de vraag hoe we de bronnen van geweld, agressie, onderdrukking en uitbuiting aan kunnen pakken. Een rechtvaardige verdeling van schaarse bronnen en hulpmiddelen kan daarin o.a. een belangrijke rol spelen.

Vervolgens togen we in twee groepen aan de maaltijd. Die was heerlijk!

We spraken met elkaar verder over wat we gezongen en gehoord hadden. Hoe wijzelf van dag tot dag met vrede kunnen omgaan. Hoe we tegen de oorlog in Oekraïne aankijken en wat we kunnen doen als mensen om ons heen standpunten innemen waar we niet achter kunnen staan. Hoe je kan reageren als mensen je onverwachts agressief bejegenen.

Na afloop deelden de twee groepen kort elkaars discussie en zongen we een slotlied over vrede, in canon, al kwam dat niet helemaal uit de verf.

Conclusie: Het was fijn, om zo met mensen uit verschillende kerken bij elkaar te zijn. Het is gelukkig, dat we niet meer gevangen zitten in de verzuiling van vroeger: we herkennen ons in elkaar. Volgend jaar een nieuwe kans!

Gerda Hendriks (Het Steiger, Rotterdam)

Gemeenteweekend 8 en 9 oktober 2022

Ik (Loek Nijholt) bewaar zeer goede herinneringen aan mijn eerste deelname aan het Gemeenteweekend, een warme en sociale happening, vol met contacten met de Haagse en Dordtse broeders en zusters die me nu al doet uitzien naar volgend jaar. Met Evert Pruis van de Doopsgezinde Gemeente Den Haag sprak ik af dat hij me “zijn” verslag zou toezenden, bij dezen zijn indrukken.

Hoofdzonden

Pubquiz

Quilten

Muzikale nachtzoen

Viering

(Foto's: Truida Lokhorst en Freekje Wethmar)

Een wereld van verschil op Fredeshiem: verslag van de Doopsgezinde Gemeente Den Haag

Alvast voor de meute uit, vertrekt Kim (van Wetten) met een busje van Stichting Zonnebloem op vrijdag al met Jacq (van Wetten), Erica (Wouterloot) en Mak richting ons gemeenteweekend. Enkele uren later sluit ik na een epische rit door de polder bij hen aan.

Bestemming Fredeshiem. Om een weekend te bezinnen, vieren, samen te zijn, ontmoeten, creatief uit te spatten en te eten. Fredeshiem. Voor

ons allemaal binnen de broederschap en onze Haagse, Dordtse en Rotterdamse gemeentes moet het een plek zijn waar herinneringen op ons afkomen. Ons geheugen als mens is immers zo verbonden met een plek en de geur die ze draagt. Dit jaar merkte ik dat ik met nieuwsgierigheid keek naar al die oude foto's die her en der op muren behangt zijn en in de vitrinekasten liggen. Zou ik er een glimp kunnen ontwaren van de Friese familie Tiemstra van mijn moeders kant die Kim en ik deed aansluiten bij de Doopsgezinden? Nee, nog niet, maar ik blijf nieuwsgierig op zoek.

De jeugdploeg in een apart huisje (lees: jeugd- en formule 1 honk) op het terrein, niet één, maar twee honden en mooi herfstweer dit jaar. Marijke (Haisma) en Hugo Friso hadden namelijk Abby, hun immense Berner Senner, meegenomen en zo had Mak ineens een maatje. En daarmee was het thema voor ons weekend al meteen duidelijk. Zonder nog maar één woord te spreken of te lezen was het al een wereld van verschil met de vorige keer dat we mekaar hier ontmoetten.

Grote complimenten voor al diegenen die van dit weekend weer zoiets moois hadden gemaakt. Neem de keuzevrijheid voor de workshops op zondag. Zo leidde Walter (Wagenaar) didactisch perfect een actiegerichte dialoog over duurzaamheid. Toverde Erica met een groepje 400 lapjes tot één quilt om. Zette Willemien (Luytjes) haar groepje tot beweging aan. Maakte een groep bij Eva piepkleine en gro-

tere schilderijen over ons weekendthema. En ging ook nog eens een groep met hun stembanden of muziekinstrumenten aan de slag onder creatieve leiding van Truida en Gerben. Al deze diverse ingrediënten vonden hun weg naar de afsluitende dienst van ons weekend die Han voorging.

Maar hiermee springt mijn pen meteen vooruit naar de slotdag van het weekend. Zou ik dan vergeten zijn dat we op een creatieve manier met elkaar in groepjes in gesprek gingen over onze hoofdzonden? En dat we onze inzichten over hoogmoed, hebzucht, onkuisheid, jaloezie, gulzigheid, woede en luiheid in kwartetvorm met elkaar deelden? Wát een leuke vorm was dat!

Nee, natuurlijk ben ik dat niet vergeten. Laat staan de pub-quiz op zaterdagavond waar we in vriendelijke competitie streden om de eer. Ons samenzijn was immers al cadeau genoeg, toch?

Groot compliment ook aan de programmamakers voor de rust en ruimte die het volle programma óók kenmerkte. Her en der was er vrije tijd waarin we nog even met elkaar konden doorpraten, of onze benen of poten konden strekken in de frisse herfstlucht. En een laatste waardering voor de plek zelf waarbij het personeel dat ons bediende en voor ons kookte dat steeds met passie en overvloed deed. Heel fijn om je steeds zo te gast te voelen bij elkaar en in ons broederschapshuis.

Een wereld van verschil. We geven er iedere dag vorm aan in onze eigen levens en vanuit onze levensovertuiging. Dit weekend voelde daarbij als een energiek steuntje in de rug. Nog eens extra gesterkt in de wetenschap dat ieder van onze individuele bijdragen aan een mooiere wereld samen een prachtige quilt vormen. Ook een klein lapje vormt samen met 399 kleurrijke vrienden een quilt die lijf, leden en hart van een vluchting verwarmt.

Met broederlijke groet, Evert Pruis, DG Den Haag

Ringdag in Dordrecht op 22 januari 2023

Op zondag 22 januari 2023 vieren we zonder tegenbericht in Dordrecht de Wereldbroederschapsdag met de gemeenten van de Ring Zuidwest Nederland. Plaats: Remonstrantse kerk, Cornelis de Wittstraat 28, Dordrecht.

Aansluitend bij het jaarthema “Een wereld van verschil” zetten we een volgende stap op de pelgrimage van gerechtigheid en vrede.

Het thema van dit pelgrimsjaar is “Een wereld van verschil”. In het jaar, dat achter ons ligt, hebben we gezien hoeveel verschil er is. Aan de ene kant obesitas en aan de andere kant komen veel mensen om van de honger. Aan de ene kant een vernietigende oorlog aan de andere kant mensen die moeten leren om zuinig met gas en de aarde om te gaan. Aan de ene kant de schreeuwers van het eigen gelijk aan de andere kant mensen die de dialoog aan willen gaan.

We hopen elkaar weer te ontmoeten op 22 januari; vanaf 9.30 uur staat de koffie klaar. Door middel van verschillende activiteiten gaan we aan de slag met het thema. Om 15.30 uur is de afsluitende vesper gepland, zodat iedereen om 16.00 uur weer richting huis kan gaan.

Namens de voorbereidingscommissie, Han Cuperus

Zie website Ring Zuid-West Nederland:

<https://ringzuidwest.doopsgezinden.nl/agenda/wereldbroederschapsdag-ringdag-ring-zuidwest-nederland-dordrecht/>

Afscheid Wilma Kievit

Wilma Kievit ging per datum van haar verjaardag in oktober 2022 met pensioen. Dat liep allemaal wat anders wegens ziekte en een ziekenhuisopname waarvan zij langzaam herstellend is. Op dinsdag 18 oktober j.l. nam Wilma afscheid van haar collega's bij Samen 010. Tjitske Gelderloos en Bob van de Vijver zijn daarbij geweest en hebben haar namens de Gemeente een mooie bos bloemen aangeboden. Onder het genot van een kopje koffie en heerlijke taart, door Wilma zelf geregeld, is er nagepraat over de 6 jaar die zij bij Samen010 werkzaam is geweest.

Als DGR gaan wij haar afscheid van ons als officemanager zeker niet zomaar voorbij laten gaan. Dat is gepland in de dienst van 11 december 2022. Op voorhand danken wij haar voor haar betrokken bijdrage aan onze Doopsgezinde gemeente en wensen wij haar een spoedig verder herstel toe zodat zij nog lang kan genieten van haar gepensioneerde levensfase, met al diegenen die haar liefhebben.

Tjitske Gelderloos en Bob van de Vijver
(foto's Bob van de Vijver)

Retraite in Dopersduin, thema: Licht Geraakt

De Zijnde sprak zacht
'het worde licht'
en dat was het begin,
heel dikwijls sta je er vierkant naast,
maar soms ook middenin.

Wat is het leven licht als je wordt geraakt door ervaringen die goed, waarachtig en mooi zijn.
Zoals vreugde om vriendschap, verbondenheid, humor en verwondering.
En soms kan er zomaar plotseling een schaduw overheen vallen en word je geconfronteerd met ervaringen van verlies: je werk stopt, je gezondheid gaat achteruit, je relatie wordt verbroken of een dierbare sterft.
In hoeverre blijft dan de lamp branden en laten we ons raken door het Licht? Hebben we dan nog oog voor de sterren in de nacht, horen we de Roepstem in het donker, voelen we ons verbonden met het grote geheel en kunnen we ons laten dragen? Of is er alleen maar duisternis...?
Hiermee gaan we in deze retraite aan de slag.
Onderzoeken wij het thema LICHT-GERAAKT, in verstillings- en gespreksvorm, door meditatie en andere creatieve werkvormen.

Zo zoeken we aan de hand van dit thema verbinding met Onszelf en de Ander en vieren wij door hoogten en diepten het leven.

Wilt u meedoen, geeft u zich dan snel op! Onze eerste groep van dinsdag 21 mrt-donderdag 23 mrt is al vol. Gelet op de belangstelling doen we nog een tweede gemengde groep.

Opgeven: via e-mail driekedejong@ziggo.nl
Datum: vrijdag 21 april t/m zondag 23 april

Tijd: aankomst 16.00 uur – vertrek 13.30 uur
Kosten: € 250 pp o.b.v. één persoonskamer
€ 200 pp voor echtparen o.b.v. twee persoonskamer
Locatie: Dopersduin te Schoorl
Leiding: Iris Hasselbach, Margreet Eberwijn, Drieke de Jong

Gezocht

Op verzoek van Samen 010 plaatsen wij het volgende bericht.

Ben jij onze matchmaker?

HipHelpt staat voor Hulp in Praktijk. We brengen mensen met een vraag om hulp in contact met mensen die graag hulp bieden. Om deze koppelingen mogelijk te maken hebben we jouw hulp nodig. In deze functie ben jij het eerste aanspreekpunt, zoek je uit wat precies de hulpvraag is en ga je op zoek naar een passende match. Voor het maken van een match maken we gebruik van een eenvoudig computerprogramma.

De hulp vanuit HipHelpt wordt geboden aan mensen die geen geld hebben voor betaalde hulp en daarnaast geen beroep kunnen doen op familie, burens of kennissen. Mensen die er alleen voor staan en hulp nodig hebben bij alledaagse dingen. Zoals klusjes in en om het huis, een lamp ophangen, hulp in de tuin, boodschap doen, vervoer uit het ziekenhuis of gezelschap en een kopje koffie drinken. Op basis van postcode wordt een passende match gemaakt met een hulpbieder in de buurt.

Het geeft veel voldoening om te zien dat mensen geholpen worden bij alledaagse dingen doordat jij de juiste match hebt gemaakt!

Wat wij bieden:

Voordat je aan de slag gaat krijg je een goede training vanuit de landelijke vereniging HipHelpt. Ook daarna blijft er begeleiding en ondersteuning door de coördinator van HipHelpt Rotterdam en werk je samen met een klein team. HipHelpt Rotterdam is onderdeel van stichting Samen 010. Voor vrijwilligers wordt standaard een VOG aangevraagd.

Wat wij vragen:

Kun jij mensen goed telefonisch te woord staan?

Ben je minimaal een ochtend in de week van 09:30 – 12:30 uur beschikbaar?

Er is een vacature voor maandag-, woensdag- en donderdagochtend.

Heb je een computer of laptop om zelfstandig vanuit huis te werken?

Past dit bij jou? Reageer dan op deze vacature door een email te sturen naar Elisabeth van der Ham: eh@samenv010.nl of neem telefonisch contact op via 010 466 67 22 en vraag naar de coördinator van HipHelpt Rotterdam.

Procedure: Vergaderruimte voor Werkgroepen in Hang 10

Sinds enige tijd beschikken wij zoals bekend over een pied-à-terre in het pand van Samen 010, Hang 10, 3011 GG Rotterdam. Werkgroepen die willen vergaderen kunnen deze ruimte reserveren via de officemanager, Loek Nijholt, e-mail officemanager@dgroterdam.doopsgezind.nl of tel. 06-15191643.

Hij verstrekt dan ook de sleutelbos voor de ingang van het gebouw, de toegang tot onze kamer en de ruimte voor koffie/thee en de toiletten. Hang 10 ligt achter de Markthal met zijn parkeergarage en bevindt zich op 5 minuten lopen van trein- en metrostation Blaak.

Loek Nijholt

Procedure: Indiening van declaraties en facturen

Nu de coördinator Marijke Haisma ons heeft verlaten, zijn enkele van haar taken overgenomen door de officemanager. Eén daarvan is de eerste stap in de afhandeling van facturen en declaraties. De procedure daarvoor is als volgt:

1. Stuur de factuur of declaratie per e-mail naar officemanager@dgrotterdam@doopsgezind.nl of per post naar Doopsgezinde Gemeente Rotterdam, Hang 10, 3011 GG Rotterdam. Vermeld waar de declaratie betrekking op heeft (onderwerp en datum) en voeg eventuele originele, gefotografeerde of gescande kassabonnetjes bij
2. De officemanager gaat na of de declaratie juist en terecht is en verzamelt zo nodig toestemmingen van de opdrachtgever binnen DGR
3. De officemanager zendt de declaratie per e-mail naar de externe boekhouder (tot 1-1-2023 is dat Wilma Petersen bij Samen 010), die de betaling klaarzet
4. Twee leden van de Kerkenraad, waaronder de penningmeester, tekenen en zorgen dat de betalingsopdracht wordt doorgezonden naar de bank.

Loek Nijholt

Tenslotte: kerstmis 1952, kerstmis 2022

Van 1950 tot 1955, van mijn derde tot zevende jaar, woonde ik in Alkmaar. Voor ons huis reed ooit een stoomtram, maar langs het Jaagpad stroomde nu slechts het Noord-Hollands Kanaal als transportroute. Oudere logerende neven uit Friesland haalden forse vissen en palingen uit het water, die basis waren voor smakelijke maaltijden.

Naar de stad was het een fikse wandeling, maar mijn dagelijkse tocht naar de kleuterschool en lagere school liep ik zonder weggebracht te

worden door mijn ouders. Die werkten namelijk en de straten waren veilig, want er reden nauwelijks auto's.

Sinterklaas kwam met zijn helpers uit Spanje, dat was een zekerheid. Hij kwam ook in huis 's nachts, want op mijn schoolbord schreef hij dat ik me moest gedragen. Zijn handschrift leek erg op dat van mijn moeder, maar dat was vast toeval.

Hoewel Doopsgezind, gingen we naar de Remonstrantse kerk aan het Fnidsen, dat was dichterbij dan de Vermaning aan de Koningsweg. Net als de dopers hadden de remonstranten een schuilkerk, die nu 350 jaar oud is, met een prachtig orgel en met nog steeds zand op de plankenvloer. Het zand doofde vroeger de vonken van de kooltjes in de stoven. Veel Noord-Hollandse kerken hebben nog steeds zand op de vloer, ook al straalt de CV nu comfortabele warmte uit.

Ik ging er naar de zondagschool en mijn beste herinnering is dat we met een soort poëzieplaatjes in de hand “Kind'ren van één Vader” instudeerden. Daarop stond ook een gekleurde medemens die ergens in Afrika woonde, maar mogelijk met Sinterklaas meekwam als

knecht. Dat dachten we toen. Ik beseft nu dat dit lied een belangrijke bijdrage was aan mijn vorming, waarin ik leerde dat alle mensen gelijk zijn, een adagium dat ik vele jaren later, sinds mijn doop in 1971 en daarvoor en in alle jaren daarna op allerlei manieren in praktijk breng. Jacoba Mossel (1859-1935) en Catharina van Rennès (1858-1940) schreven rond 1885 de tekst en de muziek. Jacoba was de eerste vrouw die – in de Vrije Gemeente in Amsterdam (het huidige Paradiso) – in 1897 op de kansel stond. Anne Zernike was een van haar leerlingen.

Met kerstmis stond er in die Alkmaarse kerk een grote dennenboom links naast de preekstoel. De liederen zoals Nu zijt welkome, Stille nacht, heilige nacht en Ere zij god, zong ik mee, maar de preek ontging mij als kind. Zo niet de apotheose: het ontsteken van de lichtjes (echte kaarsen) in die grote kerstboom. Dat ging via een soort brandende draad die als

een Razende Roeland door de boom waaierde en alle kaarsen aanstak. Nu waarschijnlijk verboden wegens brandgevaarlijkheid.

Het ontsteken van het licht was een wonder in de ogen van de kleine Loek. Eenmaal thuis werden de kaarsen in de kerstboom stuk voor stuk met een lucifer aangestoken. Mijn vader was waakzaam op druipers en hoge vlammetjes. Hij heeft elektrische kaarsjes niet meer meegemaakt, want hij overleed zomaar in 1967.

In latere schoolklassen lazen we met de meester het Lucas-evangelie. Ik ken hoofdstuk 2 nog bijna uit mijn hoofd. Ik zag Jozef en Maria hun tocht uit Nazareth naar Bethlehem maken. Een vrouw die liep op alle dagen en haar kind - de horeca was volbezet – op een nederige plaats ter wereld moest brengen. Je zou Maria – al was het maar voor een dag en een nacht – een verblijf op een moderne kraamafdeling toewensen.

Het kind groeide op, werkte in de timmerwerkplaats van zijn vader en werd “aangenomen” in de tempel. Hij werd als volwassene gedoopt en wandelde op de aarde met twaalf volgelingen. Totdat hij werd gearresteerd, ter dood werd veroordeeld en op een gruwelijke wijze werd vermoord. Maar daarna kwam het wonder van de goddelijke belofte, de hemelse fase. Hij verlostte ons met zijn lijden en sterven van het boze waar we ons aan bezondigen en waarvoor we elke zondag bidden om ons te vergeven met de woorden die hij ons gaf.

Die belofte en verlossing begon met kerstmis. Dat ga ik in gemeenschap met mijn geliefden (en met het licht) herdenken en vieren. In 2022, net zoals in 1952.

Loek Nijholt

Colofon

De Werf, jaargang 60, nummer 6

De Werf is het blad voor mededelingen en contact van de Doopsgezinde Gemeente Rotterdam. Het verschijnt ongeveer 5 maal per jaar.

Redactie: Werkgroep Communicatie.

De volgende Werf verschijnt op 18-2-2023. Kopij vóór 3-2-2023 naar werf@dgrotterdam.doopsgezind.nl

Onze gemeente

Predikant

Ds. Henriette van Dunné dshenriettevandunne@gmail.com
06-270 424 22

Het mailadres predikant@dgrotterdam.doopsgezind.nl blijft voorlopig nog even in de lucht, maar dshenriettevandunne@gmail.com wordt het nieuwe adres

Interim-Kerkenraad

Algemeen kerkenraad@dgrotterdam.doopsgezind.nl
Ieder mailtje wordt automatisch doorgestuurd naar de 3 privé-adressen
Voorzitter: Mark van Nispen markvannispen@gmail.com
Secretaris: Roelof van Pesch roelofvanpesch@gmail.com
Peningmeester (boekhouder):
Peter Appel peter.appel@upcmail.nl

Werkgroepen

Communicatie	Bob v.d. Vijver	06-331 493 00
Personeel	Tjitske Gelderloos	06-110 853 89
Diaconie	Marijke v.d. Vijver	06-284 887 60
Diensten	Freekje Wethmar	0180-317 720
Vredeswerkgroep	Ineke Joustra	015-212 4727
Toekomst	Roelof van Pesch	06-251 495 87

Officemanager en ledenadministratie

Loek Nijholt officemanager@dgrotterdam.doopsgezind.nl
06-151 916 43

Adressen

Kerk Grotekerkplein 5, 3011 GC Rotterdam
Kantoor Hang 10, 3011 GG Rotterdam

Contact

Website www.dgrotterdam.doopsgezind.nl
E-mail info@dgrotterdam.doopsgezind.nl

Inhoudsopgave

Over de diensten	p. 3
Deze Werf	p. 4
Advent, in aanloop naar Kerstmis	p. 5
Herinneringen aan het gebouw, zondag 28 augustus 2022	p. 6
Geschiedenis: de architectuur van “onze” kerk aan de Noordmolenwerf	p. 9
Het Zeil (1): Het zeil is gestreken	p. 10
Het Zeil (2): Het zeil wil weer worden gehesen	p. 13
Geschiedenis: Een huwelijksbijbel	p. 13
De film	p. 16
Kerkrat en veldmuis	p. 18
Gehoord, gezien, gelezen: Geef ons een paar jaar meer....	p. 19
Stand van zaken: Missie, visie en strategie en de kerkenraad (ad interim?)	p. 20
Abcoudse overpeinzingen	p. 22
De diaconie en het Ank van Eckfonds	p. 23
Kring Nieuwerkerk aan den IJssel	p. 24
Onze nieuwe website in ontwikkeling	p. 25
Column van Cees van der Jagt: 'Ik bid elke dag vijf maal tot jouw God'	p. 27
Vredesmaaltijd 2022	p. 28
Gemeenteweekend 8 en 9 oktober 2022	p. 30
Een wereld van verschil op Fredeshiem: verslag van de Doopsgezinde Gemeente Den Haag	p. 31
Ringdag in Dordrecht op 22 januari 2023	p. 33
Afscheid Wilma Kievit	p. 34
Retraite in Dopersduin, thema: Licht Geraakt	p. 35
Gezocht	p. 36
Procedure: Indiening van declaraties en facturen	p. 37
Procedure: Vergaderruimte voor Werkgroepen in Hang 10	p. 38
Tenslotte: kerstmis 1952, kerstmis 2022	p. 38
Colofon	p. 40
Onze gemeente	p. 41
Inhoudsopgave	p. 42

Doopsgezinde Gemeente Rotterdam

Noordmolenwerf 3 | 3011 AK Rotterdam

010 412 48 56 | info@dgotterdam.doopsgezind.nl

www.dgotterdam.doopsgezind.nl

rekeningnummer: NL97 INGB 0000 0648 16

ANBI-status onder RSIN nummer 002538258

*dopen wat mondig is
spreken dat bondig is
vrij in het christelijk geloven
daden gaan woorden te boven*